

A képernyő előtt

Novellák Csehovtól és Sarkaditól

Fő műsoridőben két olyan adást láthattunk az elmúlt héten, amelyek egy író ismert, vagy kevésbé ismert *novelláinak dramatizált változatát* kínálták a nézőnek. Az egyik este Csehov, egy másikon Sarkadi Imre írásainak feldolgozását kaptuk.

*

Főiskolások Csehovot játszanak... címmel négy kevésbé ismert Csehov-novella tv-változatát láthattuk. Gosztonyi János rendezte az előadást, ami sokkal inkább tekinthető a főiskolai *műhelymunka* nagy nyilvánosság előtti bemutatójának, mintsem kész, érett, esti főműsorban tömegek művészi igényeit szolgáló tv-produkciónak. A közönség előtt alighanem ismeretlen *főiskolások felkészültségi szintje nagyon-nagyon eltérő volt*, többségük alakítása még meglehetősen messze van a művészek nevezhetőségétől. Ezért a műsor szinte természetesen volt *egyenletlen*.

A művek kiválasztásában bizonyára közrejátszott, hogy *színészetpedagógiai szempontból* megfeleltek, sokféle gyakorlatra adtak szereplőnek és rendezőnek egyaránt módot. Ismertebb Csehov-művek talán *káros összehasonlításokhoz* is vezethetnek volna. Maguk a kis játékok többségben *narrátoros* megoldással lépték át a dramatizálás korlátait, s több egyszerű alkalmat adtak a színészjelölteknek a *mesterség egyes fogásainak gyakorlására*, az élő szerepből narrátorra váltásra, belső monológra, vagy éppen pantomim-szerű helyzetgyakorlatra, mint azt a legutolsó, *A kapitány zubbonya* című játékban a szabó varrása közben láthattuk. Bizonyára sok néző idegenkedve fogadta ezt a *betekintést* a főiskolai munkába, pedig a műsört *csak így lehet és szabad* felfognunk, s nem egynek a tv-játékok közül. Így érdekes kuriózum, úgy — tv-játékként — nem *nínósítható*, mert nem az.

*

A *Pokolraszállás* című korai Sarkadi-novella vezette be a pénteki tv-filmet, amely címét ugyancsak ettől a műtől kölcsönözte. A novellákat *Esztorgályos Károly* írta át tv-filmre, ő volt a rendező is. Őt novella jelzi — egy közös szátra, az azonos főszereplőre (*Kozák András*) fűzve — Sarkadi Imre, a *novellista útját*. A válogatás — bár önkényes — egészében jól érzékelteti az író életének öt jelentős szakaszát.

A címadó novella a háborút, kegyetlenségét elutasító, antifasiszta alaphangú mű. Zsigmond hadnagyot úgy változtatja gyilkossá a háború, hogy maga is olyanná válik, mint akiket gyűlöl. Gyűlöli a háborút, a németeket, s sokkal inkább *önmaga* és a frissen elárvult fiú, Abel bátorítására őt embert, tulajdonképpen oktalanul. Egy másik darab — az összeállítás terjedelmileg legnagyobb része — szinte a későbbi *Körhinta* elődje. A *Szerelm* című novellában ugyanazok az erők és társadalmi ütközések munkálják, mint később a nagy híru alkotásban. A haladást képviselő kommunista fiú és a nagygazda lányának szerelme, s azzal párhuzamosan a szövetkezetbe lépés problémája a látott változatban, különösképpen a nagy utód ismeretében, *halványabbnak* tűnt. A rendező például a búcsúbéli jelenettel, *a forgó körhintával szinte szuggerálta* is ezt az összevetést. Egyes motívumai — csaszuskák, Kazal-sláger — hitelesítették a kort, más epizód — a volt csendőri jelenete — ma már idegen. Kegyetlen idősokat idéz és az embertelenség ellen emel szót az 1956 tavaszán írt, a kitélepített asszony kiszolgáltatottságát dramatizáló *Szegyén*, a *Hontalanok* pedig az ellenforradalom során külföldre futottakról ad plasztikus képet. Végül a legutolsó, az *Utazás apró villanás* az író csendesebb szemléletéből, az időben hozzánk igen közeli világból; két kedves fiatal, két nagynak látszani akaró emberke enyhén ironikus bemutatása.

Sarkadi Imre életművét közkinccsé tenni a Televízióknak is feladata. Erre már történtek is lépések. Hogy ez a novellafűzér mennyire értékes darabja lesz *egy majdani Sarkadi-tablónak*, nem jósolható meg, de a portréhoz *néhány fontos vonást* biztosan ad.

Benedek Miklós

ÚJSÁGOLVASÓ

Feledy Gyula munkája

Jubilált az énekkar
A diósgyőri dalosok 75 éve

Hetvenöt év... Egy teljes életnek is szép idő. S különösen szép, szívet melegengető, ha egy közösség, egy jóban-rosszban együtt élő, egyívű tartozó emberi közösség, egy énekkar tartalmas múltját takarja ez a szám.

A diósgyőri Ady Endre Művelődési Ház énekkara most ünnepelte megalakulásának 75. évfordulóját. A Diósgyőr kulturális életében mindig nagy feladatot vállaló és jelentős szerepet betöltő énekkar 1899-ben alakult, Diósgyőri Polgári Dalkör névvel. Azóta szünet nélkül, két világháborút átvészelve dalolnak ünnepségeken és temetéseken, örömet vagy vigasztalást víve társaiknak. Jelszavukul az énekkar egyik régi krónikásának versét választották: „Munka, dal és szeretet, ez tartson össze bennünket, mert összetartásban az erő, zúgjon dalunk, legyen egeverő!” Jubileumi ünnepségük nem országra szóló esemény, csupán néhány órányi pihenés a hétköznapi munka jutalmául.

A hetvenöt év sikereik sok kis állomását is rejti. Az első ezüstszerleget 1930-ban nyerték. 1939-ben szerepeltek először a budapesti stúdióban. Sok országos dalverseny emléklapjait őrizi a vitrin. A legutóbbi díj, az idei országos énekkari minősítő verseny legmagasabb fokozata, az aranykoszorús diploma.

A jubileumi ünnepséggel gyarapodtak az emléklapok és érme számai. A kórustagok — attól függően, ki hány éve tagja az énekkar-nak — emlékeket kaptak. Öt-, tíz-, húsz-, huszonöt-, sőt negyvenéves „múltal” rendelkező dalosok is vannak köztük, akik ma istevékenyen részt vesznek a kórus munkájában. Köztük Vidinszky László karnagy, aki 1933 óta töretlen lendülettel vezeti a diósgyőri dalosok lelkes együttesét.

A jubileumi ünnepség emléküléssel kezdődött, majd a meghívott kórusokkal közös hangversenyt adva énekelte a közönségnek a diósgyőri Ady Endre Művelődési Ház kórusa — Vidinszky László vezetésével.

(Varsányi)

Értesítjük Kedves Vevőinket, hogy vállalatunk lerakatainál (Miskolc, Szeles u. 71., Eger, dr. Münnich F. u. 4.)

1974. DECEMBER 16-TÓL

1975. JANUÁR 10-IG

ÉVES VAGYONMÉGÁLLAPÍTÓ ÉS ELSZÁMOLTATÓ LEJTÁRT TARTUNK.

A leltározás ideje alatt az áruvásárlás — kiszállítás szünetel.

Kérjük Kedves Vevőinket készleteik oly mértékű feltöltésére, hogy a zárva tartás ideje alatt áruhiány ne jelentkezzen.

Észak-magyarországi Textil- és Felsőruházati Nagykereskedelmi Vállalat

Megnyílt
a miskolci
téli tárlat

A már hagyományos, s mindenkor a város felszabadulásának évfordulóján megnyitott *miskolci téli tárlat* az idén különös jelentőséget kapott: mostani nyitása a város felszabadulásának *harmincadik évfordulójára esik*, s ez alkalomból a tárlat anyaga a *felszabadulási pályázatra* beküldött, illetve az azokból kiválogatott művekkel, valamint az elmúlt három évtized terméséből válogatott *retrospektív összeállítással* bővült. Az észak-magyarországi megyék és megyeszékhely-városok ugyanis az év elején képzőművészeti pályázatot hirdettek az évforduló méltóbb ünneplésére azzal a céllal, hogy serkentessék olyan művek alkotását, amelyek a terület, illetve népünk mai életét, örömeit, szépségeit, gondjait a művészet formanyelvén tükrözik, meggyőződésünket, hitünket sugározzák. Másrészt a pályázat kiírása azt is bizonyítja, hogy az észak-magyarországi terület vezetői vallják azt a fontos művelődéspolitikai gondolatot, hogy az *emberek érzelmét, erkölcsi kultúráltságát, önismeretét és tájékozottságát a világban a művészetek megismerése és megértése is elősegíti*. A közös pályázat-hirdetés egyben a szomszéd megyéik jó összefogásának is szép példája.

A pályázatra beérkezett művek közül *tizenegy* művész *harminchárom* alkotása a retrospektív anyagban *tizenegy* alkotó *tizennyolc* munkája egészíti ki az idei téli tárlat gazdag anyagát, amelyben *hatvanöt* festő, grafikus, szobrász, textilművész *százharminc*nél több új műve látható. A tárlatot vasárnap, december elején, délelőtt nyitották meg a Miskolci Galériában. A megnyitóra igen nagy számban gyűltek egybe a három megye és város vezetésének képviselői, a kiállító művészek és természetesen a művészet barátai, az érdeklődő közönség népes csoportjai. A Miskolci Galéria szinte szűknek bizonyult az ünnepségre. Bevezetőben *Novák József* mutatta be Sutermeister Szóla *szonata klarinét*ra című művét, majd *Dusza Árpádné*, a Miskolci Galéria igazgatója köszöntötte a megjelenteket a rendező szervek nevében. Ünnepi beszédet *Varga Gáborné*, az országgyűlés alelnöke, Borsod megye Tanácsának elnökhelyettese mondott.

Bevezetőben *Varga Gáborné* a felszabadulási pályázatot méltatta, majd a három északi megye eddigi *mecénási szerepéről* szólt, ezt követően pedig arról beszélt, hogy a közigazgatási szervezeti változások során a vidéki régiók *önálló művészeti szervező szerepet* kaptak, s ez sok anyagi áldozatot és munkát kíván. Mindez azonban nemes feladat a mi vidékünkön, ahol a *művészeti pártoláshoz* jó *hagyományai* vannak, s *művészi erőikben is gazdagok vagyunk*. Szólt a hivatali és társadalmi, valamint gazdálkodó szervekre, a társadalomra váró, alkotást serkentő feladatokról, amelyek a párt közművelődési hatá-

rozatának realizálása során is jelentkeznek. Beszélt arról is, hogy a felszabadulás *harmincadik évfordulójára* is alkalom, hogy ki ekevel, ki kalapáccsal, ki tollal, a festő ecsetjével, a szobrász vésőjével, a textilművész a fonál szépségevel juttassa el művét az emberekhez és sajátos módon építse hazáját. *Soha nem volt nagyobb lehetősége annak, hogy a művészet értékei a nagyközönséghez valóban eljussanak, a szocializmus távlatait megértő, a szocialista világnézetet és erkölcsöt formáló művészet a köztudat részévé váljék* — hangsúlyozta. — A tavábbiakban arról szólt, hogy művészeink számára igyekeznünk megteremteni az igazi, értelmes alkotómunka feltételeit, várjuk munkájukat, kérjük felelősségüket eszméink történelmi igazsága iránt, s e táj, amely mindig szívesen várta ide az egész ország alkotóit, embereinek életével, a bányászok, üvegfüvők, kohászok, szőlőművelők, gépészek *mindennapjaival bőven kínálja a témát* — egy új történelmet —, amely méltó a művészi megörökítésre.

A felszabadulási pályázat és a miskolci téli tárlat *díjainak odaítéléséről* szóló bizottsági döntéseket *Siklósi László*, a Magyar Képzőművészek Szövetsége területi szervezetének ügyvezető titkára ismertette, a díjakat pedig *Rózsa Kálmán*, Miskolc város tanácselnöke adta át. A *felszabadulási pályázaton* Borsod megye Tanácsának három díjat *Czinke Ferenc* grafikuskészítő, *Iványi Ödön* és *Réti Zoltán* festők, Miskolc város Tanácsának három díjat *Lóránt János*, *Seres János* és *Májer Agnes* nyerte el. Heves megye Tanácsának két díjat *Mészáros Erzsébet* textilművész, *Nagy Ernő* festő, Egerét *Király Róbert* szobrász *Nógrád* megye Tanácsát *Mazsaroff Miklós* festő, Salgótarjánét *Blaskó János* és *Papp László* festő kapta. (Ez utóbbiak a későbbiekben Egerben, illetve Salgótarjánban veszik majd át a díjakat.)

A *miskolci téli tárlaton* Miskolc város Tanácsának nagydíját *Tóth Imre* festőművésznek ítélték, Borsod megye Tanácsának díját *Vezési Sándor* festő- és *Feledy Gyula* grafikuskészítő veszte kapta. A Szakszervezetek Borsod megyei Tanácsa díját *Bálványos Huba* grafikus nyerte el, a Lenin Kohászati Művekét *Nagy Gy. Margit* textilművész, a Diósgyőri Gépgyárét *Gerson Pál* festő, a Borsodi Szentbányákét *Kiss Nagy András* szobrász, az Ozdi Kohászati Üzemekét *Kunt Ernő* festő.

A Miskolci Galéria összes helyiségeit megtöltő tárlatot *Kovács Béla* rendezte. A téli tárlat, a felszabadulási pályázat és a retrospektív gyűjtemény darabjai *nem különülnek el*, hovatartozásuk a *Szakáll Edít* tervezte impozáns katalógusból ismerhető meg. A téli tárlat anyagának kritikai méltatására visszatérünk.

(bm)

A Pénzügyminisztérium miskolc-tapolcai üdülője vizsgázott szakácsot (nőt), konyhai dolgozókat, gázkazánfűtői képzéssel rendelkező karbantartót keres állandó munkakör betöltésére.
JELENTKEZÉS:
Miskolc-Tapolca, Zója utca 11. szám alatt.

Az IBUSZ Rt. Borsod megyei Igazgatósága

az alábbi
álláslehetőségeket
hirdeti meg:

Miskolci iroda: női és férfi munkaerő; életkor: 18—35 év

Sátoraljaújhegyi iroda: női és férfi munkaerő; életkor: 18—25 év

Ozdi iroda: női és férfi munkaerő; életkor: 18—25 év

Követelmény: középiskolai érettség és nyelvtudás.

Idegen nyelv ismerete, gép-gyorsírási gyakorlat, könyvelésben való jártasság, a felvételnél előnyt biztosít.

Ozdi, illetve sátoraljaújhegyi Irodák esetében középiskolai érettségénél magasabb iskolai végzettséget is elfogadunk.

Fizetés: megegyezés szerint.

Pályázatokat részletes önéletrajz beadása mellett, kizárólag írásban fogadjunk el.

Pontos címünk: IBUSZ Utazási Iroda, 3501 MISKOLC, Széchenyi u. 56.

Jelentkezés határideje: 1974. december 15.